

Prins van Liefde

Hij kwam ter wereld in een Bhagwancommune, bij een schizofrene moeder en een drugsverslaafde vader. Een 'normale' jeugd had Samuel Vermeulen (33) allerm minst. Over de impact daarvan op zijn leven schreef hij het boek Prins van Liefde.

Als de goeroe van zijn ouders overlijdt, is Samuel Vermeulen vier. Hij woont in Poona, India en maakt de rituele lijkverbranding van Bhagwan, inmiddels Osho genoemd, van dicht bij mee. Daarna keert hij terug naar Nederland met zijn moeder, Amrita, die lijdt aan schizofrenie. Zij sleept hem van het ene huis naar het andere, van de logeerbank bij vrienden naar zijn oma, van de Bhagwancommune in Beuningen weer naar India en terug.

Als Amrita's wanen het definitief overnemen van de realiteit, komt ze terecht in een inrichting. Vader Jaap vliegt over uit Poona om de zorg voor zijn zoon over te nemen, maar ook hij is niet erg geschikt voor het ouderschap. Psychoses, heroïneverslaving, emotionele en fysieke verwaarlozing – in het boek *Prins van Liefde* lezen we hoe Samuel op zijn zesde met rotte tandjes, te kleine schoenen en een ernstig hechtingsprobleem wordt opgenomen in een pleeggezin, waar hij tot zijn achttiende blijft. Jaap is inmiddels, in bijzijn van zijn zoontje, opgepakt wegens drugssmokkel. 'Eigenlijk hadden mijn ouders geen kinderen moeten krijgen,' zegt Vermeulen nu. 'Maar ja, daarmee ontken ik ook mijn eigen bestaansrecht.' Dat zo'n jeugd je niet in de koude kleren gaat zitten, lijkt evident. Toch wist Vermeulen lang vol te houden dat er met hem niets aan de hand was – voor anderen en voor zichzelf. 'Ik wilde gewoon normaal zijn. Maatschappelijk functioneerde ik, er was niets aan me te zien. Ik had de gebeurtenissen van toen achter me gelaten; daar was ik zelf van overtuigd. Totdat in 2014 mijn vader overleed. Dat triggerde iets waardoor ik ging beseffen: wacht eens even. Je denkt dat er niks aan de hand is, maar vanbinnen borrelt een vulkaan aan ellende.'

Die vulkaan kwam tot uitbarsting toen Vermeulen in therapie ging. Eindelijk begreep hij waarom hij zich bij het minste geringste afgewezen voelde, altijd op zoek was naar bevestiging, verslaafd was aan presteren. Allemaal om de liefde en de erkenning te krijgen die hij als kind gemist heeft. 'Ik heb me heel lang niets waard gevoeld,' legt hij uit. 'Mijn prestaties leverden me aandacht op, die ik voor liefde aanzag. Ik deed twee studies tegelijk, studeerde cum laude af, richtte al heel jong een eigen bedrijf op, werk bij het beste advocatenkantoor van Nederland, heb een zeer winstgevende vastgoedportefeuille opgebouwd – ik doe het omdat ik snel verveeld ben en van een uitdaging hou, maar óók om applaus te krijgen.'

De onveilige hechting in zijn jeugd heeft ook invloed op de manier waarop hij zich tot vrouwen verhoudt, vertelt Vermeulen. 'Met mijn onzekerheid heb ik heel wat liefdesrelaties verkloot. Continue bevestiging, dat kun je niet vragen van mensen. Want het is nóóit genoeg, zo werd me wel duidelijk tijdens de therapie. Het was zwaar om dat te beseffen.'

Uit de therapie kwam ook zijn boek voort. De titel verwijst naar de naam die hij als 'Bhagwankind' kreeg: Swami Prem, ofwel Prins van Liefde. Het schrijven heeft Vermeulen twee jaar lang opgeslokt. Veel herinneringen die diep waren weggestopt, kwamen weer naar boven. 'Het interviewen van mensen die mij als kind hebben gekend, het chronologisch opschrijven van de gebeurtenissen uit mijn jeugd – dat was pas echt fulltime therapie. Wat mij is overkomen is geen enkelvoudig trauma, maar structurele verwaarlozing in de eerste zes jaar van mijn leven. Door een moeder die het goed bedoelde, maar psychisch niet in staat was voor mij te zorgen, en een vader die weigerde zijn eigen leven aan te passen voor mij. Jaap had maar af en toe zin om me naar school te brengen, nam me mee op drugssmokkelreizen door Oost-Europa, gebruikte heroïne waar ik bij was en liet een verslaafde prostituée bij ons wonen die een liter Jack Daniels per dag dronk. Ik schijn als vijfjarig jongetje bij vrienden

van mijn vader te hebben aangebeld om te vragen of ik daar mocht komen wonen. Thuis hield ik het kennelijk niet meer vol.'

Het pleeggezin heeft hem gered, zegt hij, al is het ook daar niet altijd even makkelijk gegaan. Doordat hij in zijn korte leven geen enkele basis had gekend, viel er een hoop te repareren. 'Thuis' was voor de kleine Samuel niet meer dan een abstract begrip. 'De eerste keer dat ik bij vanuit mijn pleeggezin bij een vriendje ging spelen, was ik stomverbaasd dat ik 's middags werd opgehaald. Ik woonde nu toch bij dat vriendje? Om me weer stabiliteit te geven, hebben mijn pleegouders me heel consequent behandeld. En al heb ik me daardoor ook gekortwiekend gevoeld, dat strakke is goed geweest om opnieuw te leren hechten.'

Moeder Amrita woonde in haar betere periodes weer in een Oshocommune, waar Vermeulen haar in de weekends bezocht. 'Dan zag ik al die mensen in witte en rode jurken schreeuwend en schuddend tekeergaan in de meditatiezaal. En mijn moeder die helemaal in de reiki en astrologie dook, terwijl ze toch al zo labiel was. Ik was puber en wilde dat ze gewoon normaal deed. Ik schaamde me voor alles wat afweek en was volledig wars van die vaagdoenerij. Mijn houvast was de ratio, en die was daar ver te zoeken.'

In zijn boek lezen we hoe Vermeulen het rationele omarmt en keuzes maakt die lijnrecht tegenover die van zijn alternatieve ouders staan. Hij volgde een opleiding rechten en geschiedenis, studeerde af in Cambridge, ging bij een dispuut in Nijmegen. Toch waren dat geen bewuste keuzes, zegt hij. 'Ik deed het niet om me af te zetten. Ik wist eerst niet eens wat een dispuut was. Eigenlijk kwam het me heel bekend voor: een georganiseerde groep mensen die een bepaalde levensovertuiging delen, samen een clubje runnen, in hetzelfde huis wonen, samen koken, naar de kroeg en op vakantie gaan.' Hij lacht: 'Niet veel anders dan een commune.'

Wat hem deed beseffen dat hij met zichzelf aan de slag moest, waren de memoires van zijn vader die hij na diens dood vond. Tweeduizend pagina's aan dagboekantekeningen, brieven en gedachtenspissels, al dan niet geschreven in een heroïnerush. Bij het lezen voelde Vermeulen een schok van herkenning. 'Het was beangstigend hoezeer de problemen van mijn vader leken op die van mij. Zijn grenzeloosheid heb ik ook, al uit die zich bij mij niet in drugsgebruik, maar in voortdurend bezig zijn, vijftien dingen tegelijk doen, de hele wereld overvliegen. Wat hij schrijft over zijn kerngevoel – dat er nooit iemand voor hem is geweest die in hem geïnteresseerd was, die van hem hield zoals hij was – is precies wat ik ervoer. Een enge constatering waar ik echt iets mee moest, want als ik op iemand niet wil lijken, is het op mijn vader. Of althans, ik wil niet eindigen als hij. De eerste 35 jaar van zijn leven had hij het ook gewoon goed voor elkaar, hij was intelligent, eigenzinnig, succesvol als huisarts, bezat twee, drie huizen. Pas daarna is het bergafwaarts gegaan, toen hij ongeveer zo oud was als ik. Dus om te voorkomen dat ik ook zou ontsporen, moest ik iets in mezelf veranderen.' Dat 'iets' vond Vermeulen op de plek waar hij het 't minst verwachtte: in Poona, de plek waar zijn ouders dertig jaar eerder aan hun zelfontplooiing werkten. Hij ging erheen om zijn geheugen op te frissen en zijn boek te schrijven, en vond zichzelf schreeuwend, dansend en huilend terug in een therapeutische Oshocursus. 'Ik had grote weerstand tegen spiritualiteit en vond die sessies aanvankelijk dan ook heel ongemakkelijk. Maar ik dacht: als ik wil weten wat mijn ouders hebben meegemaakt, moet ik niet vanaf de zijlijn observeren, maar gewoon meedoen. En wonder boven wonder bleek ik het heel prettig te vinden. Ik praatte niet alleen over mijn trauma's, maar werkte ook actief aan heling. Het was alsof ze gedeeltelijk verdampen, alsof alles lichter werd.'

Deze maand vertrekt hij weer naar Poona, om vervolgcursussen te doen. 'Ik had niet zien aankomen dat dit me zo zou helpen. Ik ben nu eenmaal beter in denken dan in voelen, dacht ik altijd. Maar inmiddels ben ik erachter dat ik op het vlak van de ratio niet zoveel meer heb te

leren. Argumenteren, beredeneren, mensen overtuigen, dat kan ik allemaal wel. Dichter bij mijn gevoel komen, dáár ligt mijn uitdaging. Ik probeer beide kanten in mezelf te integreren.' Kan hij het ook integreren in de corporate wereld waarin hij zich beweegt? Heeft de Zuid-As begrip voor zijn exercities op het spirituele pad? Hij heeft de tijd wel mee, zegt hij zelf. 'Op ons kantoor wordt al een paar jaar yoga aangeboden. Tot nu toe krijg ik alleen maar positieve reacties. En ik ben er ook geen mindere advocaat door geworden – integendeel. Als je dichter bij je gevoel staat, sta je ook meer open voor anderen, ben je empathischer. Dat is een voordeel, want als advocaat moet je je kunnen verplaatsen in de wederpartij. De zaken die wij doen op ons kantoor zijn heel ingewikkeld en nooit zwart-wit. Door de andere kant ook te begrijpen, kan ik het verhaal van mijn cliënt er des te overtuigender doorheen krijgen.'

In zijn boek beschrijft Vermeulen hoe op de begrafenis van zijn vader beide werelden samenkomen: de strak geklede Zuid-As-collega's en de blowende hippies. Een vriendin van de overledene begon tijdens de plechtigheid aan een extatische dans. 'Die had zeer waarschijnlijk een xtc-pilletje genomen. Ik wilde bijna handhavend optreden, maar ik dacht ook: hoe mooi dat iedereen op eigen manier de uitvaart kan beleven. En trouwens, mijn vader zou het zo gewild hebben.'

Zijn moeder zit alweer jaren in een psychiatrische inrichting, waar Vermeulen haar wekelijks bezoekt. Zijn adres mag ze niet weten, aangezien ze hem vroeger vaak heeft gestalkt. De wens om bij haar zoon te mogen wonen, is omgeslagen in een obsessie. 'Zo'n bezoek hou ik een uur of anderhalf vol. Door de medicijnen is ze apathisch, het is duwen en trekken, er komt bijna niks uit haar. Behalve dat ze elke drie minuten vraagt ze of ze bij me mag komen wonen. Non stop, alsof je een bandje op repeat hebt staan.'

De verklaring zoekt hij in het verleden, in haar spijt over hoe het is gegaan. 'Ik denk dat ze me alsnog wil geven wat ik destijds tekortkwam. Dat ze het goed wil maken. Maar ik ben geen jongetje van vier meer en ik heb een groot deel van de trauma's uit mijn jeugd verwerkt. Ze zou me meer helpen als ze dat inzag, als ze blij was met hoe ik nu ben.'

Hij is er nog niet, weet Samuel, maar hij zit op de goede weg. De angst om geen gezonde liefdesrelatie te kunnen onderhouden, verschuift langzaam naar de achtergrond. Sinds vijf maanden heeft hij een vriendin die hem het nodige vertrouwen geeft, en zijn boek helpt hem om niet terug te schieten in zijn oude patroon. 'Mijn vriendin heeft het gelezen en snapt daardoor waar mijn behoefte aan bevestiging vandaan komt. Het helpt haar begrijpen waarom ik zo onzeker kan zijn. Eigenlijk is het boek mijn gebruiksaanwijzing: let op, hierdoor ben ik wie ik ben. Fijn als je daar af en toe rekening mee kunt houden.'